
Citování

Při psaní odborného textu jakéhokoliv typu se vyžaduje uvedení odkazů na zdroje, z nichž jste při psaní textu čerpali. Procesu odkazování na zdroje, které jsme využili při tvorbě své práce, se říká **citování**.

Proč citovat

- doržujete Autorský zákon (Zákon č. 121/2000 Sb.)
- prokazujete dobré znalosti popisované problematiky
- prokazujete schopnost pracovat s literaturou
- umožňujete čtenáři nalézt citovaný dokument

A hlavně: Pokud necitujete, dopouštíte se plagiátorství a můžete být potrestáni.

Kdy nemusíte citovat

- když píšete z vlastní životnosti zkušenosti, vlastní postřehy, vlastní myšlenky a pod. nebo když popisujete výsledky vlastních pokusů či pozorování
- když použijete vlastní kresby, digitální fotografie, video, audio, atd.
- pokud odkazujete na tzv. sdílené znalosti (common knowledge), např. folklor, mýty, fámy a městské legendy, historické události (neplatí pro historické dokumenty)
- když používáte všeobecně známá fakta, např. emise z aut mají špatný vliv na životné prostředí, nebo fakta, které jsou v rámci určitého oboru přijímána jako obecná, např. Newtonovy pohybové zákony; ALE! Pokud chcete uvést jakým procentem se auta podílejí na produkci oxidu uhličitého, už musíte citaci uvést

Základní zásady citování

- údaje pro bibliografickou citaci přebíráme z citovaného zdroje (z dokumentu, se kterým jsme pracovali); citujeme konkrétní vydání nebo verzi
- pokud možno, vyhýbejte se tzv. sekundárním citacím (citacím z druhé ruky)
- údaje, které nezískáme přímo z citovaného zdroje, zapisujeme v hranatých závorkách, např. [Praha] - místo vydání nebylo v dokumentu uvedeno
- v případě, že datum publikování není uvedeno, dohledáváme jej z jiného zdroje či odhadujeme, uvádíme jej v hranaté závorce (Např.: [cca. 1750], [198?])
- údaje se zapisují v jazyce dokumentu (nepřekládají se do češtiny); výjimku tvoří údaje fyzického popisu jako stránkování a poznámky, doplňující informace v kulatých závorkách a zkratky a spojky
- údaje o informačních zdrojích, které nejsou v latině, je vždy nutné transliterovat (např. z azbuky) nebo transkribovat (z japonských znaků)
- podoba bibliografických citací musí být jednotná v celém dokumentu (styl, formát, interpunkce)

Podle čeho citovat

Pravidla pro tvorbu citací určují citační normy a styly. Existuje mnoho standardních stylů, jak citovat dokument. Ty se liší v závislosti na potřebách jednotlivých odborných komunit nebo vydavatelů.

Mezi nejčastěji používané citační styly patří tyto:

- APA - styl American Psychological Association, používá se zejména ve společenských vědách
- MLA - styl vytvořený Modern Language Association; používá se v humanitních vědách
- Chicago - citační styl pro potřeby společenských věd

V českém prostředí se nejčastěji používá citační styl podle normy ČSN EN ISO 690, jejíž nejnovější platnou verzí je aktualizace z roku 2011.

V manuálu [Příklady citací dle normy ISO 690](#) najdete příklady, jak citovat podle normy ČSN EN ISO 690.

Odkazy na citace v textu

- **Citování pomocí systému jméno a datum (Harvardský systém)** - autor a rok vydání jsou v textu uvedeny v kulaté závorce; v případě potřeby lze do odkazu doplnit i stránkování. Pokud mají dva nebo více informačních zdrojů

stejného autora a rok vydání, odlišují se malými písmeny abecedy uvedenými po roce vydání. Bibliografické citace v seznamu použité literatury se nečíslují a jsou uspořádány abecedně podle příjmení autorů s rokem vydání.

- **Citování pomocí číselného seznamu** - číslem v kulatých závorkách, hranatých závorkách nebo horním indexu odkazujeme v textu na citované zdroje v pořadí, v jakém jsou citovány poprvé. Pokud je v textu nutné znova odkázat na stejný zdroj, přidělí se mu stejné číslo, jaké mu bylo přiděleno při prvním výskytu v textu. Bibliografické citace v seznamu použité literatury jsou řazeny chronologicky podle čísla odkazů.
- **Citování pomocí průběžných poznámek** - číslem v kulatých závorkách, hranatých závorkách nebo horním indexu odkazujeme v textu na citované zdroje uvedené v poznámce pod čarou nebo na konci textu v pořadí, v jakém se objeví v textu. Poznámka, která odkazuje na informační zdroj uvedený v předchozí poznámce, by měla buď opakovat úplný bibliografický odkaz, nebo uvést číslo dřívější poznámky s případnými čísly stránek. Každá bibliografická citace stejného informačního zdroje obdrží zvláštní číslo. V případě rozsáhlejší práce (diplomová práce apod.) je možné uvést ještě abecední seznam všech citovaných zdrojů na konci dokumentu.

Podrobnosti a příklady najdete v manuálu [Odkazy na citace v textu - příklady](#) .

Abecední seznam bibliografických citací

Úprava abecedního seznamu bibliografických citací se řídí několika pravidly:

- autocitace (citace jiných vlastních děl autora) budou předřazeny před ostatní abecedně seřazené bibliografické citace
- bibliografické citace děl jednoho autora stojí vždy před citacemi děl více autorů se stejným jménem na začátku
- bibliografické citace děl jednoho autora se dále řadí chronologicky vzestupně od nejstaršího po nejmladší
- bibliografické citace děl více autorů, které začínají stejným autorem, se dále řadí chronologicky vzestupně od nejstaršího po nejmladší